

אבות תקנום

תמצית סוגיות ה"דף היומי"

מתוך "דרך ישרה" מסכת נזיר

דפים נ - נח, פרשת נח תשע"ו

דרך ישרה תמצית הדף

פסוק נא

*הטומאות שניזר מגלח וסותר. *רקב.

א. הטומאות במשנתנו שהניזר מגלח עליהן ומזה בשלישי ושביעי וסותר את הקודמין 1. כזית מן המת. 2. מת, ואתי להו"א שאין עליו כזית בשר ודחי והרי על אבר ממנו מגלח, ולמסקנא אתי לנפל שלא נתקשרו איבריו בגידין או לרוב בנין או רוב מנין שאין בהם רובע הקב עצמות. 3. כזית נצל וזהו בשר המת שקרש ומוהל שהרתית בסתמא, ואמרינן אין נצל לבהמה למ"ד שאין בו טומאה חמורה אם לא ראוי לגר, ובעי למ"ד דסגי לכלב וליכא ראיא מהמחהו בחמה טהור כיון שאחרי שהסריח הוי כעפר, וכן בעי האם יש ניצוק לאוכלין דסמיכי אך לית בהו רירי. 4. מלא תרווד רקב, ושיעורו לחזקיה מלא פיסת היד ולרבי יוחנן מלא חפניו ולר"מ מקשרי אצבעותיו ולמעלה. 5. שדרה וגולגולת. 6. אבר מן המת ואבר מן החי שיש עליהם בשר כראוי. 7. מייתי דפליגי האם השיעור רובע עצמות ורביעית דם או בתרווייהו מחצה, ולהלכה אמרו מפי השמועה חצי קב עצמות וחצי לוג דם ובאלו איכא מגע משא ואהל, ועצמות איירי באקמוחי דאל"כ מטמא בכשעורה ולית בה טומאת אהל.

ב. דיני רקב 1. דווקא במת שנקבר ערום בארון שיש משא"כ בכסותו או ארון עץ. 2. בעינן שיבא מבשר ועצמות וגידים. 3. שני מתים שנקברו יחד מבטלים זה את זה, והא דמטמאין רקב הבא משני מתים זהו בנקברו בפני עצמן ואח"כ נתערבו. 4. האיבעיות: שיער העומד לגלח, רקב שבא מהעקב, עובר דהוי ירך אמו ומאידך עומד לפרוש, שכבת זרע שעומדת להוצר אך באה מעלמא, פירשה דמעלמא אך נחוץ לקיום, עורו, כיחו וניעו, ולפי זה משכחת לה רקב באופן שהשקהו מי דקלים סכו בנשא ושלקו בחמי טבריא. 5. אין רקב למת שטחנו, ובעי בטחן ואח"כ הרקיב כיון שאינו כברייתו. 6. מת שחסר אין לו רקב תפוסה ושכונת קברות, ומייתי דאמרינן שיש רקב למת ולא בחי וזהו בחד אבר ודחי דלמא קאי על שום מת. 7. חי שהרקיב ואח"כ מת ובעי להביא ראיא כנ"ל, וכן בעי בנמלה שחסרה האם גמירי שיעורא וליכא או בריה והאיכא, ואין ראיא משיעור כעדשה דהאיבעיא בנפלה בו נשמה ואח"כ נחסר.

פסוק נב - נג

*שדרה וגלגולת. *אבר ללא בשר.

א.

שדרה וגלגולת בעי האם סגי באחד מהם, והשמועות 1. שדרה שגירד רוב צלעותיה טהורה אבל בקבר מצטרפות משמע דסגי בשדרה כשאינה משוברת, ודחי דעדיין תיבעי לך. 2. הביאו לביכ"נ קופה מליאה עצמות ותודוס הרופא אמר שאין כאן שדרה ממת אחד, ודחי דנאמר בלשון לא מיבעיא. 3. ששה דברים ר"ע מטמא וחכמים מטהרין: אבר מן המת שבא משני מתים, אבר מן החי, חצי קב עצמות, רביעית דם, עצם כשעורה שנחלקה, שדרה, גלגולת ש"מ דתרוייהו כאחד. ודחי דלא נמנה עצם כשעורה דרק יחידאה פליג עליה וזהו ריב"נ, או משום שאין הנזיר מגלח עליה, או דלא קתני אבר מן החי או רביעית דם שלא חזר מזה עד סוף ימיו. 4. רובע עצמות לב"ש משני עצמות או שלשה ולב"ה מרוב בנין ולרבי יהושע יש לומר דאמרו דבר אחד וב"ש איירי בשוקיים וירכיים, ולשמאי סגי שיבא מהשדרה או מהגלגולת, ודחי דשמאי מחמיר טפי ומיהו י"ל דרבנן פליגי עליה רק כשאינו בעין אבל בשלם סגי בחד מינייהו, וכן מיייתי דבעי רמב"ח האם בשדרה וגלגולת לנזיר סגי ברובע כיון דחמירי.

ב.

אבר ממת או מחי שאין עליו בשר כראוי, לרבי יוחנן אין הנזיר מגלח ולר"ל מגלח דתני בסיפא ולר"י אתי מהרישא מכללא. והשמועות 1. תנן ברישא דמגלח על חצי קב עצמות ואפ"ה נאמר בסיפא שאינו מגלח על רובע הקב, ודחי דאיצטרך למגע ומשא. 2. חצי לוג דם, סיפא איצטרך לאפוקי מדר"ע הסובר שיש לגלח. 3. אבר מן המת לר"ל איירי שאין בה עצם כשעורה ואפ"ה רחמנא רבייה דתניא על פני השדה זה המאהיל על המת, בחלל זה אבר מן החי עם בשר שיכול להעלות ארוכה, חרב הרי היא כחלל, במת זהו אבר הנחלל מן המת, עצם אדם זה רובע עצמות, וקבר זהו קבר סתום שהטומאה בוקעת ועולה ויורדת. וגבי נגיעה ילפינן לעצם כשעורה אבר מן החי או מן המת שאין בו כדי להעלות ארוכה וקבר שלפני הדיבור, ואבר מן המת שאינה בכלל עצם זהו פחות מכשעורה, ולר"י אם אינו ענין למגעו תנהו ענין למשא.

צדקה נד- נו

*טומאות שנוזר לא מגלח. *ימי ספרו. *ארץ העמים ושידה. הדרן!

א.

נוזר אינו מגלח על: סככות, פרעות, בית הפרס, ארץ העמים, גולל, דופק, רביעית דם, אהל, רובע עצמות, כלים שנגעו במת, ור"א פוטר בהו גם מביאת מקדש ודחינן משרץ ועצם כשעורה, ואמרין דימי ספרו וגמרו של מצורע אינם עולין לו משא"כ ימי הסגרו ובעי למימר דבנזירות מרובה אף ימי ספרו עולין. והשמועות 1. מתחיל ומונה מיד ואינו מבטל את הקודמין, וע"כ זהו בנזירות מרובה משום דבמועטת צריך גידול שיער, ודחי דאיירי שקיבל עליו נזירות של חמשים יום ונולד לו צרעת לאחר עשרים יום. 2. נזיר טמא בספק ומוחלט בספק, נטהר מצרעתו לענין אכילת קדשים לאחר ששים יום ומותר בשתיית יין לאחר ק"כ יום, ובנזירות של שנה שרי רק לאחר ארבע שנים. 3. לא עולין מן המנין: ימי טומאתו, וכן ימי חלוטו אתו להו"א מימי טומאתו ולמסקנא מנוזר בקבר, וכן ימי ספרו משא"כ ימי הסגרו שאינו טעון תגלחת וקרבן, וימי טומאה בע"כ איירי בנזירות מרובה ש"מ שאינם עולין מן המנין.

ב.

בעי האם גזרו על ארץ העמים משום אורא או גושא ואמרין דבמשנתנינו הזאה קאי אשאר, ומייתי שהנכנס לארץ העמים בשידה דרבי מטמא ור"י בר"י מטהר ומפרשנין במאי פליגי 1. אם גזרו על ארץ העמים משום אורא או גושא. 2. דחינן דלכו"ע משום גושא ופליגי אם אהל זרוק שמיה אהל, ודחי דלר"י בר"י תיבה מלאה כלים שזרקה מעל מת טמאה. 3. לכו"ע משום אורא ופליגי

האם גזרו על אף דלא שכיחא. 4. פלוגתייהו אם חיישינן שיוציא לשם ראשו ורובו.

הדן עלך פרק פביעו!

פרק שמיני – שני נזירים

דף נז- נח

*נזרקה טומאה ביניהם. *הקפת כל הראש.

- א. שני נזירים שנזרקה טומאה ביניהם ואחד מהם נטמא ולא ידוע מי הוא 1. מגלחין ומביאים בשותפות קרבן טומאה וקרבן טהרה ועושים תנאי, ומונים שלושים יום ומביאים קרבן טהרה ועושים תנאי, ולמ"ד הקפת כל הראש שמה הקפה איירי באשה וקטן, וכן מייתי דפליגי האם אשה שאינה בהשחתה מותרת להקיף קטן. 2. מת אחד הנזירים, לרבי יהושע יבקש אחד מהשוק שיזיר בתנאי שאם נטמא יהיה נזיר כעת ואם לא נטמא היה נזיר לאחר שלושים יום, ולבן זומא מביא חטאת העוף מספק ועולת בהמה ומונה שלושים יום ומביא קרבן טהרה ומתנה שאם יהיה טהור עולתו הראשונה לחובתו וזו נדבה והודו לו חכמים אף דיוצא שהביא קרבנותיו לחצאין.
- ב. איכא פלוגתא האם הקפת כל הראש שמה הקפה, ומייתי דנאמר בנזיר ראשו ונחלקו הברייתות אם אתי למידחי לאו דהקפה או רק לנזיר מצורע ופליגי להו"א בהקפת כל הראש או בהקיף ולבסוף גילח ולמסקנא לכו"ע הוי הקפה ופליגי בדחיית ל"ת ועשה. ומייתי מה מחלוקתם בדרשות 1. ראשו פליגי אם אתי שעשה דוחה ל"ת ועשה או רק לאו גרידא. 2. גדילים ילפינן שעשה דוחה ל"ת, ולאידך אתי לרבא דצמר ופשתים פוטרים אף שלא במינן ושאר מינים פוטרים רק במינן. 3. זקנו אתי לכהן מצורע וש"מ דהכא עשה דוחה ל"ת ועשה, ואיצטריך תרוייהו דנזיר ישנו בשאיילה וכהן אינו שוה בכל ולכן ליכא למילף לעלמא, ולאידך ילפינן מזקנו בגז"ש דתגלחת מצורע דווקא בתער כיון שיש בו השחתה.

שאלות לחזרה ושינון

ב. המח' בנכנס לארץ העמים בשידה ובמאי

פליגי (3) הדרן!

פרק שמיני- שני נזירים

דף נז- נח

א. שני נזירים שאחד מהם נטמא מה יעשו

(2)

ב. המח' בהקפת כל הראש והפלוגתא

בדרשות (3)

דף נ- נא

א. הטומאות שבה בנזיר מגלח וסותר (7)

ב. דיני רקב (7)

דף נב- נג

א. האם סגי בשדרה או גלגולת לחוד

והשמועות (4)

ב. המח' בגילוח על אבר שאין עליו בשר

כראוי והשמועות (3)

דף נד- נו

א. על מה נזיר אינו מגלח ודין ימי ספרו (3)

הושלמה סדרת "דרך ישרה" על כל הש"ס! יצאו לאור בס"ד מסכתות:

מכות שבועות 📖	יבמות 📖	ברכות 📖 עם מחודדין בפ"ד.
עבודה זרה הוריות 📖	כתובות 📖	שבת 📖 מהדורה חדשה.
מחודדין בפ"ד	נדרים 📖	עירובין 📖
זבחים 📖	נזיר סוטה 📖	פסחים 📖
מנחות 📖	גיטין 📖	שקלים ר"ה 📖
חולין 📖	קידושין 📖	יומא 📖
בכורות 📖 עם הקדמות ומושגים	עם תורתך שעשועי, סימני הדף, ותוספתא	סוכה 📖
ערכין-תמורה 📖	בבא קמא 📖	ביצה תענית 📖
כריתות-מעילה 📖	בבא מציעא 📖	מגילה-פורים 📖 עם מדרש, תוספתא, ותמצית מחזיר יין לרמ"א
נדה 📖	בבא בתרא א-ב 📖	מו"ק חגיגה 📖
	סנהדרין א-ב 📖 עם "יש סדר לגמרא" ותמצית כל המסכתא.	

ניתן להשיג: בטל' 054-8479220, ת.ד. 5053 בני ברק, yesodot100@gmail.com מחיר: 5 ₪.

חיבורים נוספים מבית "דרך ישרה":

נשיח בחוקין 1270 מצוות לפי כל השיטות של מוני תרי"ג המצוות.	שירת ישראל - סוגיות מסכת ב"ק.	באהבת תשגה תמיד - שיחות באהבת תורה ודרכי זכירתה מהגאון רבי בונים שרייבר שליט"א.
בחקותין אשתעשע - על תרי"ג מצוות, לשיטת בה"ג ואזהרות ר"ש אבן גבירול.	קיצור חודים מנוקד ומסודר.	איזוהי דון ישרה - כיצד ללמוד לשנן ולזכור, עם הכנה למסכת מכות.
עתיים לתורה - לוחות ללימוד יומי לכל יהודי, עם הרב מרדכי גנוט שליט"א.	קיצור אלשין רות	הקדמות ומושגים - סדר קדשים, ובקרוב בס"ד על סדרי זרעים וטהרות.
	קיצור אלשין אסתר	
	קיצור אלשין איכה	
	בקרוב בס"ד על שה"ש וקהלת.	

« ניתן להצטרף לקהל הקוראים,

ולקבל את העלון במייל

לפרטים תגובות והערות:

yesodot100@gmail.com

~158~

המערכת